

REFORMA EVROPSKE POLITIKE ZA KMETIJSTVO

V SMERI ZELENO NARAVNANEGA RAZVOJA Z VKLJUČEVANJEM MNENJA JAVNOSTI

Razvoj krajin Srednje Evrope, stanje okolja in življenjske pogoje na podeželju v veliki meri določa Skupna Kmetijska Politika (Common Agriculture Policy - CAP) Evropske Unije. Trenutno je v postopku reforma, ki oblikuje njene cilje po letu 2013. 18. novembra 2010 je Evropska Komisija predstavila javnosti projekt "CAP do leta 2020," ki opisuje različne prihodnosti Skupne Kmetijske Politike in odpira dialog z vpletenimi ustanovami in deležniki. Osnutek tako podaja možnost bolj zelene kmetijske politike in izpostavlja pomembnost pristopa 'od spodaj navzgor,' kot je to storjeno v projektu LEADER. Predstavitev predlogov za spremembo zakonodaje je predvidena za leto 2011.

Trenutno je nemogoče natanko predvideti, kako bo Skupna Kmetijska Politika delovala po letu 2013, ko se bo končalo pogajanje med državami članci, interesnimi skupinami in ostalimi deležniki. Povrh tega iz ozadja delujejo vplivni lobiji, ki si želijo zagotoviti delež evropskih sredstev. Prav zato je ravno v tem obdobju pomembno slediti tekoči razpravi in sodelovati pri diskusijah na različnih nivojih v regijah srednje Evrope. S tem namenom se tokratna številka novic osredotoča na aktualne posege reforme v Skupno Kmetijsko Politiko Evropske Unije.

Od zadnjih Novic je projekt VITALNE KRAJINE za javnost pripravil številne elaborate:

- primerjalno analizo projektov z namenom opredelitve dejavnikov, ki narekujejo uspešnost projekta in dobro prakso,
- projektni partner 4 je oblikoval nov način evidentiranja lokalnih in regijskih razvojnih načrtov, ki omogoča lažjo oceno vloge krajine in sodelovanja z javnostjo,
- pregled nacionalnih in regionalnih politik na področju krajinskega planiranja in razvoja krajine je opozoril na velike razlike med srednjeevropskimi državami tako na državnem kot regijskem nivoju.

Tako v tej kot tudi v prihodnjih številkah Novic vas bomo sproti obveščali o rezultatih naših dejavnosti. Na četrti strani si lahko ogledate predstavitev avstrijskega projektne partnerja (PP3), Agronske Univerze na Dunaju (Universität für Bodenkultur Wien). Prav tako so v tej številki napovedane prihajajoče dejavnosti in aktualni dogodki, povezani s tematiko projekta. Za dodatne informacije obiščite našo spletno stran www.vital-landscapes.eu.

Jörn Freyer & Burkhardt Kolbmüller
(koordinatorja)

SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA DO LETA 2020

RAZPRAVA IN PREDVIDENI VPLIVI NA KRAJINO

Novembra 2010 je Evropska Komisija objavila ključna vprašanja in glavne cilje reforme Skupne Kmetijske Politike (SKP) Evropske Unije po letu 2013 (<http://ec.europa.eu/agriculture/>). Nekatere tematike kot sta na primer konkurenčnost na trgu in varnost prehranskih izdelkov verjetno ne predstavljajo večjega pomena za razvoj krajine in podeželja. Vseeno pa ta dokument opisuje razvojne vidike, ki lahko korenito vplivajo na razvoj srednjeevropskih krajin – to pa je zelo blizu ciljem projekta VITALNE KRAJINE.

Glavni namen Kmetijske Politike je doseči zeleno kmetijstvo in bolj uravnotežen razvoj podeželja. Dokument poudarja cilj "trajnostne rasti s pomočjo sonaravnega upravljanja z zemljišči, omogočanja oskrbe z okolju prijaznimi javnimi dobrinami, opozarjanja na problem izgube biodiverzitete, promocije obnovljivih virov energije, vzgajanja zdrave flore in favne (...) zmanjševanja emisij, skladiščenja ogljikovega dioksida in polne izrabe potencialov podeželja."

Ker "igrata kmetijstvo in gozdarstvo ključno vlogo pri ohranjanju javnega dobra na področju okolja - to so krajina, kmetijska biodiverziteteta, stabilnost podnebja in odpornost na naravne nesreče," je Evropska Komisija predlagala bolj "zelen in enakomerno razporejen prvi steber" SKP po letu 2013. To seveda predstavlja ugodne pogoje za trajnostni razvoj raznolikih in dobro vzdrževanih krajin Srednje Evrope!

Poleg tega je trenutno aktualno tudi vprašanje bodočnosti programa LEADER. Glede na komentarje, ki jih je v svojem kritičnem pregledu objavila evropska sodna revizija jeseni 2010, je Komisija podprla nadaljnje delo po pristopu programa LEADER. Z bolj strokovnim upravljanjem financ bodo tako Delovne Skupine LEADER (DSL) tako lahko samostojno sledile regionalnim razvojnim strategijam in izvajale projekte, ki temeljijo na pristopu 'od spodaj navzgor,' ki vključuje različne deležnike iz regije in ključne akterje. Program LEADER je tako opredeljen kot eden glavnih pristopov k razvoju podeželja.

Kaj torej sledi? Trenutno je v teku javna razprava o predlogih Komisije (ogledate si jih lahko na naslovu www.arc2020.eu). Ker SKP črpa veliko javnih sredstev, si žal nekateri lobiji prizadevajo vplivati na potek sprejemanja odločitev. Kljub temu pa se zdi, da bodo upravljanje s krajino, trajnostni razvoj podeželja in krepitev sodelovanja z javnostjo ostali pomembni vidiki SKP po letu 2013.

Prav zato je pomembno sodelovati v trenutni razpravi na različnih nivojih in podpirati krajino in vitalna območja podeželja z 'lobiranjem' – širitvijo našega glavnega sporočila:

Oživimo naše krajine! Bodočnost naših krajin je odvisna od nas!

DEJAVNIKI USPEHA IN VZROKI ZA SPODRSLJAJE

OCENA NOVIH PROJEKTOV NA PODROČJU RAZVOJA KRAJINE

V okviru projekta VITALNE KRAJINE je bilo ovrednoteno petnajstih že zaključenih projektov na področju krajinskega in regionalnega razvoja iz vseh partnerskih območij z namenom opredelitve dejavnikov, ki so prispevali k uspehu oziroma neuspehu posameznih pobud. S primerjavo uspešnih pristopov smo tako oblikovali nabor primerov dobre prakse.

WP3 je 17. marca 2011 v Bratislavi organiziral srečanje delovne skupine za primerjalno analizo izbranih projektov. Pod vodstvom odgovornega partnerja PP3 je delovna skupina s pomočjo inovativne in interaktivne metode GIVE izpostavila spodnje dejavnike kot najbolj pomembne pri določanju uspešnosti projekta.

a) Na splošno je vključevanje lokalnega prebivalstva in krepitev vezi civilne družbe predpogoj za doseganje trajnostnega vidika regionalnega razvoja. Če želimo več kot le kratkotrajne učinke je neizogibno oblikovati dolgoročno strateško mrežo v povezavi z dobro komunikacijo z lokalno javnostjo in regionalnimi deležniki.

b) Upoštevanje socialnih vprašanj in kulture lahko močno okrepi lokalno in regionalno identiteto, na primer s ponovnim odkrivanjem kulturno-zgodovinskih značilnosti območja.

c) Eden glavnih predpogojev za ekonomski uspeh regije je pomen dejavnosti, povezanih z lokalnimi viri in znanji, ki krepijo obračanje regionalnih ekonomskih ciklov. Uspešni projekti tako uporabljajo kulturno krajino tudi s profitnimi nameni (torej ne le z namenom zaščite) in ustvarjajo nove ekonomske možnosti, ki temeljijo na lokalnih veščinah in obrti.

d) v primeru okolja in narave je pomembno, da projekt pomaga lokalnemu prebivalstvu in oblastem **uvideti resnične vrednote "njihove" zgodovinske kulturne krajine**. Poleg tega je odločilnega pomena

tudi predstavitev **narave in okolja kot razvojnih priložnosti** za dvig kvalitete življenja lokalnih skupnosti in tako tudi kot potencial za nove (ekonomske) razvojne pristope.

Med postopkom ocenjevanja so bili oblikovani številni predlogi za izboljšavo projektov na temo krajinskega in regionalnega razvoja. Spodaj so naštetih najbolj pomembni:

- Medsektorsko sodelovanje pri regionalnem (krajinskem) razvoju
- Ustanovitev regionalnega proračuna (ki ga upravlja regionalna zveza)
- Pridobitev zaupanja lokalne, regijske in nacionalne uprave ter njihova vključitev v projekte
- Opredelitev lokalnih/regionalnih tradicionalnih virov in poudarjanje pomena lokalnih blagovnih znamk
- Promocija in podpora manjšim regionalnim akterjem (=decentraliziran pristop)
- Iskanje učinkovitih načinov komunikacije s ciljnim skupinami in lokalnim prebivalstvom
- Boljša integracija projektnih dognanj v proces prostorskega planiranja
- Vključevanje lokalnih nevladnih organizacij v projektno delo – spodbujanje lokalnega prebivalstva k aktivnem sodelovanju
- Razumevanje dejanskega javnega mnenja lokalnega prebivalstva (brez vpliva strokovnjakov).

Natančne rezultate primerjalne analize si lahko ogledate na spletu: www.vital-landscapes.eu.

Pilotno območje PP6 Buzsák, Nagyberek/Madžarska

PROJEKTNE NOVICE

DODATNO SREČANJE

Vmesna projektna konferenca bo potekala 22. in 23. septembra 2011 v Ljubljani, Sloveniji. Predstavljeni bodo prvi rezultati projekta VITALNE KRAJINE in povezane tematike.

DELAVNICA PRIKAZOVANJA KRAJINE

Praktični pristopi h grafičnemu prikazovanju krajine bodo 25. maja predstavljeni v Magdeburgu, Nemčiji. Delavnica je namenjena stroki na področju krajinskega in regionalnega planiranja.

REZULTATI ŽE NA VOLJO

Leto po začetku projekta so prvi rezultati projekta že na voljo uporabnikom:

- seznam dejavnikov, ki vplivajo na uspeh projekta,
- nov pristop k evidentiranju regijskih razvojnih načrtov, ki omogoča oceno vloge krajine in uspešnosti sodelovanja z javnostjo,
- izsledki pregleda nacionalnih in regionalnih politik.

Vsi dokumenti so prosto dostopni v arhivu spletne strani projekta.

www.vital-landscapes.eu

PP3: AGRONOMSKA UNIVERZA NA DUNAJU (UNIVERSITÄT FÜR BODENKULTUR WIEN) SODELOVANJE Z JAVNOSTJO IN REGIONALNI RAZVOJ

Avstrijski partner pri projektu VITALNE KRAJINE je Inštitut za Prostorsko Planiranje in Razvoj Podeželja na dunajski Agronomski Univerzi. Inštitut je posvečen predvsem učenju in raziskovalnemu delu, objavljanju publikacij in organizaciji konferenc, kot tudi strokovnemu svetovanju na področjih, ki tematsko ustrezajo projektu VITALNE KRAJINE:

- trajnostni razvoj podeželja vključno z izvajanjem načel Agende 21 in povezanimi procesi na lokalnem in regionalnem nivoju, kot tudi izobraževalni programi (poletne šole) za odrasle – tako laike kot strokovnjake s področja razvoja podeželja,
- vključevanje mnenja javnosti v procese lokalnega razvoja
- trajnostno urbanistično načrtovanje za energetsko učinkovito in varčno bodočnost mest,
- vloga prostorskega planiranja pri ohranjanju kmetijskih in krajinskih zemljišč, upravljanju z energijo in trajnostnem razvoju regije,
- strateško okoljsko planiranje v Avstriji,
- izvajanje načel Evropske Konvencije o Krajini,

- regionalni scenariji energetske oskrbe,
- demografske spremembe na podeželju in njihov vpliv na javno infrastrukturo.

Znotraj projekta VITALNE KRAJINE je projektni partner PP3 odgovoren predvsem za izvajanje delovnega paketa WP3 (Inovativne metode sodelovanja z javnostjo in vizualizacije krajine), s posebnim poudarkom na analizi primerov vključevanja javnosti v proces razvoja krajine (kot je to storila Agenda 21) in pregledu vrednot, vizij in različnih tematik regionalnega, lokalnega in občinskega razvoja, ter opredelitev ključnih definicij kvalitet krajine.

Poleg tega bo PP3 vodil tudi pilotni projekt v regiji Mühlviertel s poudarkom na regionalni različici Agende 21 za opredelitev scenarijev razvoja krajine z upoštevanjem vizij in vrednot lokalnega prebivalstva.

Kontakt:

University of Natural Resources and Life Sciences Vienna
Dr. Gernot Stöglehner
Peter-Jordan-Straße 82
A-1190 Wien
Tel. +43 1 47 654/53 67
www.boku.ac.at

IMPRESUM

ZALOŽNIK
Landgesellschaft
Sachsen-Anhalt mbH
Land Company Saxony-Anhalt,
Magdeburg (DE)
+49 391 73 61 730
freyer.i@lgsa.de

UREDNIKA
Jörn Freyer
Burkhardt Kolbmüller